

Hemmestaskolan

VÄRMDÖ KOMMUN

Hemmestaskolans likabehandlingsplan läsåret 2015/16

Planen omfattar: fritidshem, förskoleklass, grundskola år 1- år 9

Planen är upprättad: 2015-12-16

Planen gäller till: augusti 2016

1 Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Kränkningar av barn och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.¹

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan samband med en diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Varje kommun har enligt skollagen och diskrimineringslagen en skyldighet att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkningar. I Värmdö kommun finns antagna riktlinjer för arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

2 Hemmestaskolans vision

Alla får blomma och ingen tappas bort.

På vår skola utvecklas alla elever utifrån sin nivå och har möjlighet att välja fortsatta studier efter eget önskemål. Våra elever förbereds för ett aktivt och medmänskligt deltagande i ett modernt samhälle.

För oss på Hemmestaskolan innebär detta att Hemmestaskolan ska vara en välkomnande skola. Alla på skolan ska bemötas med hänsyn och respekt. Våra ledord i vårt arbete är *Artighet, Trygghet, Respekt, Tillit och Rättvisa*. Eleverna ska känna sig trygga i skolan. På Hemmestaskolan accepterar vi inte att någon elev utsätts för diskriminering eller annan kränkande behandling av någon vuxen eller annan elev. All personal ansvarar för att diskriminering och annan kränkande behandling förhindras. Alla vuxna bryr sig om och ansvarar för alla elever. I skolan arbetar vi aktivt förebyggande mot diskriminering och annan

---

¹ Skolverket *Diskriminering och trakasserier*

kränkande behandling med såväl gruppen som den enskilda eleven. Skolans aktiviteter ska vara öppna för alla, oavsett kön, religion, etnisk tillhörighet eller funktionshinder.

3 Information om planen

Elevernas delaktighet

Varje klass arbetar med planen under inledningen av varje läsår. Klassen arbetar på olika sätt för att medvetandegöra planen under denna period, man samtalar, diskuterar eventuella förändringar och tillägg, och åiterrapporterar till rektor vid behov. Ansvariga är mentorerna/klasslärarna.

Eleverna är delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom årliga enkätundersökningar samt via utvärdering i klassråd och elevråd. Skolans elevråd har som stående punkt att diskutera likabehandling.

Resultatet av undersökningarna åiterrapporteras till rektor som i sin tur reviderar likabehandlingsplanen i samarbete med Friends/Trygghetsteam samt skolledning.

Hemmestaskolan är dessutom en Friendsskola. Detta medför att eleverna blir delaktiga i likabehandlingsarbetet genom den årliga kartläggningen samt genom kontinuerliga träffar med vuxna representanter för Friends/Trygghetsteam.

Eleven har särskilt ansvar för att:

- Följa trivselregler
- Vara en bra kamrat
- Berätta för en vuxen om någon råkar illa ut eller utsätts för kränkande behandling
- Följa likabehandlingsplanen

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen presenteras kort av skolledningen på första föräldramötet för samtliga årskurser. Ansvarig är skolledningen. Planen lyfts upp och valda delar diskuteras på föräldramöten i respektive klass. Ansvarig är klassens mentor/klasslärare. Planen finns tillgänglig för elever och vårdnadshavare på Schoolsoft.

Vårdnadshavare har möjlighet att påverka arbetet med likabehandlingsplanen genom föräldraråd samt genom utvecklingssamtal och kontakt med Friends/Trygghetsteam.

Vårdnadshavare har särskilt ansvar för att:

- Känna till Hemmestaskolans likabehandlingsplan
- Kontakta skolan då de fått vetskap om kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- Medverka till att likabehandlingsplanen uppfylls

Personalens delaktighet

Hemmestaskolan är en Friendsskola. Detta medför att personalen blir delaktiga i likabehandlingsarbetet genom den årliga kartläggningen. I samband med att verksamhetsplanen samt arbetslagens arbetsplaner utvärderas i respektive arbetslag samt skolledning i slutet av varje vårtermin utvärderas också planen. Ansvarig för att initiera detta arbete är skolledningen. Resultatet av utvärderingen av planen återrapporteras till rektor som i sin tur reviderar likabehandlingsplanen och Verksamhetsplanen i samarbete med Friends/Trygghetsteam samt skolledning. Utifrån Verksamhetsplanen reviderar arbetslagen sina arbetsplaner i augusti varje läsår. Likabehandling ska genomsyra arbetslagets arbete.

Personalen har särskilt ansvar för att:

- Hålla arbetet med likabehandlingsplanen levande i den dagliga verksamheten.
- Alla elever i början av varje läsår får ta del av och förstår innebörden av skolans

likabehandlingsplan.

- Följa likabehandlingsplanen i sitt dagliga arbete med eleverna och arbeta aktivt mot kränkande behandling både i och utanför klassrummet.
- Främja en god arbetsmiljö och vara positiva förebilder.
- Vid kränkande behandling göra en rapport via kommunens webformulär samt informera Friends/Trygghetsteamet samt skolledning.

4 Förankring av planen

Planen lyfts på föräldramöten under läsåret. Planen ges och beskrivs för all nyanställd personal av skolledningen. Planen bearbetas, problematiseras och hålls levande genom olika aktiviteter under året. Planen finns tillgänglig på hemsidan och Schoolsoft. Se vidare under främjande och förebyggande arbete samt akuta situationer.

5 Främjande arbete

Skolstart

Målsättningen är att alla elever skall uppleva en positiv skolstart. Varje läsår inleds med värdegrundsvecka då vi på Hemmestaskolan utför olika gruppstärkande aktiviteter, fördjupade diskussioner samt olika individstärkande övningar. Under denna vecka arbetar även klasserna med Likabehandlingsplanen för att medvetandegöra denna. Man samtalar, diskuterar eventuella förändringar och tillägg, och återrapporterar till rektor vid behov. Ansvariga är mentorerna/klasslärarna.

Med övningarna vill vi:

- ge eleverna en modell för att lösa konflikter med ord istället för tystnad eller våld.
- ge övning i att tala inför publik och i att använda ett tydligt kroppsspråk.
- ge övning i empati.
- ge övning i att lyssna.
- ge övning i att ta ställning.
- ge övning i att göra val och att motivera valet.
- tydliggöra elevernas roll i det sociala samspelet.

Ansvarig: Lärare och fritidspersonal.

Under läsåret

Främja likabehandling oavsett religion och etnisk tillhörighet.

Mål:

Alla elever ska ha möjlighet att i skolmatsalen få den kost de behöver utifrån sin trosuppfattning.

Insats:

Skolmatsalen serverar specialkost till de som har lämnat in önskemål om detta.

Ansvarig:

Intendent i samarbete ansvarig för skolrestaurangen.

Datum för utvärdering:

Arbetet pågår under hela läsåret

Främja likabehandling och motverka kränkande behandling

Mål:

I Pilenenkäten vt -15 uppgav föräldrar till elever i åk 2 att 96% av eleverna kände sig trygga i skolan

I Pilenenkäten vt -15 uppgav 96% av eleverna i åk 5 att de kände sig trygga i skolan

I Pilen enkäten vt -15 uppgav 89% av eleverna i åk 2 att de kände sig trygga i skolan

Hemmestaskolan har nolltolerans mot kränkande behandling. Alla på skolan ska bemötas med hänsyn och respekt. Eleverna ska känna sig trygga och sedda i skolan. Kränkande behandling och trakasserier ska inte förekomma.

I Pilenenkäten vt-16 ska minst 98% av eleverna uppge att de känner sig trygga i Hemmestaskolan.

Insats:

Varje klass ska ha två representanter som påminner om likabehandling och som är engagerade i arbetet med likabehandlingsplanen. Klassrepresentanterna är goda förebilder och har diskussioner med vuxna representanter för Friends/Trygghetsteam.

På Hemmestaskolan hälsar vi på varandra.

Ansvarig: Friends/Trygghetsteam

Datum när för utvärdering: Regelbundna träffar mellan klassrepresentanter och Friends/Trygghetsteam. Årlig utvärdering i juni.

Främja likabehandling oavsett kön, sexuell läggning och könsidentitet

Mål: Alla elever ska oavsett kön, sexuell läggning och könsidentitet uppleva att de behandlas lika.

Insats: Lärarna använder ett normkritiskt perspektiv i sin undervisning, vilket bl.a. innebär att inte utgår ifrån ett heteronormativt synsätt. Alla reflekterar över skolmaterialet ur genus- och etnicitetsperspektiv. Personalen bemöter eleverna utifrån intresse och kunskap och ej utifrån könstillhörighet/könsidentitet.

Främjande arbete genomförs av kurator och skolsköterska i åk 5 med samtal kring frågorna i mindre grupper.

Skolans studie- och yrkesvägledare informerar och bemöter eleverna utifrån intresse och kunskap istället för könsstereotypa mönster i samband med PRAO och gymnasieval.

Ansvarig: Fritidspersonal, lärare och Studie- och yrkesvägledare.

Datum när för utvärdering: Kontinuerligt under hela läsåret

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Mål: Alla elever ska ges möjlighet att utvecklas utifrån sin nivå och har möjlighet att välja fortsatta studier efter eget önskemål.

Insats: Skolan har hissar och handikappanpassade toaletter. Skolan erbjuder vid behov individuellt stöd och pedagogiska hjälpmedel till elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, läs- och skrivsvårigheter eller andra pedagogiska eller psykosociala svårigheter. I samarbete med elev och vårdnadshavare gör skolan en bedömning av hur behovet ser ut.

Ansvarig: Rektor, EHT samt mentor och lärare

Datum när för utvärdering: Kontinuerligt under hela läsåret samt utvärdering i juni.

Främja likabehandling oavsett ålder

Mål: Eleverna ska uppleva att deras åsikter tas tillvara oavsett ålder.

Insats: Regelbundna klassråd i alla klasser, regelbundna elevråd (åk 1-9). Samarbete med organisationen Friends. Skolans elevråd ska ha som stående punkt att behandla likabehandling.

Ansvarig: Rektor, ansvariga för elevråden samt respektive mentor/klasslärare.

Datum för utvärdering: Utvärderas i resp. elevråd under juni månad samt följs upp av Friends årliga kartläggning (ht -16 nästa tillfälle).

6 Redovisning och utvärdering av föregående års åtgärder

Detta är den första gemensamma Likabehandlingsplanen för Hemmestaskolan F-9.

7 Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Under vårterminen varje läsår genomför alla elever i åk 2, 5 och 8 samt föräldrar i F, 2, 5 och 8 en trivselenkät (Pilen).

Ansvarig: rektor

Under vårterminen varje läsår genomför all personal en trivsel- och arbetsmiljöenkät.

Ansvarig: rektor

Under höstterminen 2015 genomförde Friends den första stora kartläggningen av Hemmestaskolan. I kartläggningen deltog elever i alla årskurser (F-9) samt personal. Frågorna berörde alla områden kring trygghet, trivsel, kränkningar, trakasserier och diskriminering samt geografiska områden av skolan.

Ansvarig: rektor

Klassrepresentanterna för åk F-5 utvärderar arbetet med Likabehandling en gång/månad i elevrådet.

Ansvarig: Ledare för elevrådet F-5

Klassrepresentanterna för åk 6-9 träffar vuxna representanter för Friends minst en

gång/månad och diskuterar trygghets- och trivsselfrågor.

Ansvarig: vuxna Friendsrepresentanter i varje AL.

Elever och föräldrar förbereder sig inför utvecklingssamtalen genom att besvara ett dokument på Schoolsoft som behandlar trivsel och trygghet.

Minst en gång per termin tas frågor kring trivsel och trygghet upp på utvecklingssamtal mellan mentor/klasslärare, elev och vårdnadshavare.

Ansvarig: mentor/klasslärare

Skolsköterskorna genomför årligen hälsosamtal med Förskoleklass (hälsobesök skolläkare tillsammans med vårdnadshavare), åk 2, åk 4 och åk 7 där frågor kring likabehandling tas upp. Kuratorer finns tillgänglig för samtliga elever åk F-9 mån-fre.

Ansvarig: Skolsköterska/kurator

Resultat och analys

Pilenkäten visade att alla elever inte upplevde arbetsro på sina lektioner

”Jag kan arbeta utan att bli störd under lektioner och arbetspass”

Åk 8 73% instämmer med ovanstående

Åk 5 79 % instämmer med ovanstående

Även den övergripande analysen av utvecklingssamtalen visar att detta är en fråga att arbeta vidare med.

Dessa resultat visar på en viss brist på visad hänsyn och respekt från andra elever samt eventuellt ett bristande ledarskap. Det kan också bero på att vi inte arbetat tillräckligt med gruppstärkande och individstärkande övningar för att stärka eleverna i deras samspel med varandra. En annan anledning till resultatet kan vara att alla inte har en samsyn kring vad arbetsro innebär.

I Friends kartläggning, nov 2015 framkom följande angående trygghet:

Åk 3-5 80 % av eleverna känner sig trygga på Hemmestaskolan

Åk 6-9 88% av eleverna känner sig trygga på Hemmestaskolan

Vissa platser ses här som mer otrygga än andra, t.ex. omklädningsrum, kapphallar och toaletter. Eleverna upplever att de känner sig extra utsatta i dessa utrymmen, att de är dåligt städade och att det saknas olika former av integritetsskydd.

I enkätsvaren för åk F-2 framkom att barnen i förskoleklass känner sig otrygga på skolgården.

Kartläggningen visade också att eleverna inte alltid upplevde att de vuxna agerar då en elev behandlas illa. 86% i åk 3-5 angav att vuxna alltid, eller ibland, agerade. I åk

6-9 svarade 65% att vuxna alltid, eller ibland, agerade. Detta kan bero på att vi inte alltid återkopplar till eleverna vad vi gör vid olika kränkingsärenden och att vi inte heller kan återkoppla av integritetsskäl. Det kan också bero på att vi är en stor skola där all personal inte känner alla elever och då inte alltid känner sig bekväma med att agera. Stress kan också vara ett skäl till varför personal inte agerar.

8 Förebyggande arbete - Mål och insatser för det kommande året

Arbetsro:

Mål:

I nästa Pilenenkät som genomförs våren 2016 är målet att minst 85% av eleverna på Hemmestaskolan upplever arbetsro på lektionerna.

Åtgärder:

- Arbetsro är ett av skolans fokusområden i Verksamhetsplanen 15/16, detta innebär att varje arbetslag ska formulera åtgärder för att öka arbetsron i sina elevgrupper.
- Skolledningen kompetensutvecklar personal inom ledarskap med minst två föreläsningar samt diskussionstillfällen under läsåret.
- Skolledningen för diskussioner med föräldrarådet kring arbetsro.
- Mentorerna tar upp diskussioner kring arbetsro under föräldramöten och utvecklingssamtal.

Utvärdering:

Juni 2016 utifrån Pilenenkät.

Trygghet:

Mål

Alla elever ska känna sig trygga på Hemmestaskolan. Vid nästa Friendskartläggning, är målet att minst 85% av eleverna i åk F-5 svarar att de är trygga och att minst 93% av eleverna i åk 6-9 svarar att de är trygga.

Åtgärder:

- Skärmar ska sättas upp för att minska insynen i omklädningsrummen.
Ansvarig: rektor
- Översyn av samtliga lås till toaletter.
Ansvarig: Intendent

- Toaletterna städas två gånger per dag.
Ansvarig: Intendent
- F-5: Varje klass ansvarar för sin egen toalett och diskussion förs på klassråd om hur man ska skapa en ökad trivsel kring toaletterna.
- 6-9: Varje årskurs ansvarar för sina egna toaletter och diskussion förs på klassråd och elevråd om hur man ska skapa en ökad trivsel kring toaletterna.
- Öka vuxennärvaro i kapphallarna
Ansvarig: Rastvärdar och Arbetslag
- Anpassade rasttider för förskoleklass så att det inte är så många elever ute samtidigt.
Ansvarig: personalen i förskoleklass
- Västar med klassfärg till barn i förskoleklass så att de lätt hittar sina klasskamrater.
Ansvarig: Personal i förskoleklass
- Trygghetsvandring tillsammans med elever
Ansvarig: Friends/Trygghetsteam samt mentorer/klasslärare
- För elever i årskurs F-5 har vi fasta platser/bord i matsalen, i klassrum och i samlingar.
Ansvarig: mentor/klasslärare
- För elever i årskurs 6-9 har vi fasta platser i klassrum.
Ansvarig: undervisande lärare
- Gruppindelningar och turordning bestäms av berörd personal.
Ansvarig: personal
- Vi låter inte elever dela ut inbjudningskort till fester när de är i skolan om inte hela klassen är inbjuden.
Ansvarig: vårdnadshavare och mentor/klasslärare

Utvärdering:

Kontinuerligt med Elevråd och i samband med 2016 års Friendsenkät.

Vuxnas agerande:

Mål

Eleverna på Hemmestaskolan ska uppleva att personalen alltid ingriper och agerar då en elev behandlas illa. Vid nästa Friendskartläggning, är målet att minst 91% av eleverna i åk 3-5 och att minst 70% av eleverna i åk 6-9 svarar att de vuxna alltid, eller ibland, agerar.

Åtgärder

- Friends/Trygghetsteamet ska under våren gå runt i samtliga klasser och berätta om hur de arbetar så att eleverna förstår att vuxna ibland agerar utan att alla får reda på vad som görs.
Ansvarig: Trygghetsteamet
- Arbetslagen diskuterar hur de ingriper och markerar då en elev behandlas illa och dokumenterar detta i sina arbetsplaner.
Ansvarig: Arbetslaget
- Skolledningen tar upp frågan till diskussion med personalen och tydliggör att all personal har ett ansvar för alla barn och en skyldighet att ingripa.
Ansvarig: Skolledningen

Utvärdering:

I samband med 2016 års Friendsenkät.

9 Akuta situationer

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Respektive mentor, kontaktuppgifter finns på Schoolsoft, det går också bra att kontakta expeditionen.

F-5:	Trygghetsteamet, ansvarig Josefine Wall	08-570 487 09
	Skolsköterska, Anette Jalmestam	08-570 487 07
	Biträdande rektor, Cecilia Abrahamsson	08- 570 487 40
6-9:	Friends, ansvarig Jessica Bergman	08- 570 487 01
	Skolsköterska, Frida Johansson	08-570 487 08
	Biträdande rektor, Petra Hamblad	08-570 487 10

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks eller utsätts för diskriminering:

En anmälan om kränkning eller diskriminering kan göras till Trygghetsteamet eller EHT från all personal på skolan, elever och föräldrar. Anmälan kan göras muntligt eller skriftligt till all personal på skolan. Utanför expeditionen finns också en brevlåda där elever kan lämna lappar med egna anmälningar eller förslag.

Anmälan skall alltid göras till kommunens webbformulär av den personal som uppmärksammar eller uppmärksammas på en kränkande handling.

Då anmälan gjorts går automatiskt en kopia till huvudmannen för kännedom samt en kopia till rektor för utredning. Rektor kan välja att utse annan utredningsansvarig. Rektor är alltid den som avslutar ärendet.

- Ärenden behandlas på Trygghetsteamets/EHT:s möten. Kurator kallar till möten och fördelar ärenden. Gruppen kartlägger ärenden i enlighet med SFS 2008:567 (Diskrimineringslagen).
- Två representanter utses att utreda ärendet och om ärendet ska utredas eller avslutas.
- Strukturerade, enskilda samtal genomförs med de inblandade.
- Tidsplan med uppföljning och utvärdering av åtgärder genomförs.
- Efter samtalet kontaktas vårdnadshavare av den som haft samtalet eller den som utses av den som haft samtalet.
- Samtalen och ev. insatser fortsätter till dess kränkningarna har upphört.
- När ärendet avslutas redovisas resultatet på Trygghetsteamets möte. Rektor informeras och avslutar ärendet i web-formuläret hos kommunen.

9.1 Upptäcka

All personal har ett ansvar för att aktivt motverka utanförskap samt kränkande behandling.

- Hemmestaskolan arbetar för att ha små klasser där alla elever ska bli sedda
- Elevrepresentanter i varje klass
- F-5, det finns vuxna ute på rasterna, rastvärdar. Varje vuxen ansvarar för ett

visst område och hela skolans område ska vara bemannat. Rastvakterna uppmärksammar ensamma elever och ingriper aktivt vid konflikter och kränkningar. Därefter tas kontakt med berörd klasslärare eller fritidsavdelning för samtal med eleven.

- 6-9, två rastvärdar finns tillgängliga under rasterna. Rastvärdarna uppmärksammar ensamma elever och ingriper aktivt vid konflikter och kränkningar. Därefter tas kontakt med berörd mentor för samtal med eleven.

9.2 När anställda kränker barn

- Vid misstanke om att personal kränkt elev kontaktas skolledning.
- Skolledning träffar elev och vårdnadshavare för att utreda vad som hänt.
- Skolledning har samtal med berörd personal.
- Dokumentation görs av skolledare.
- Skolledning beslutar om eventuella åtgärder.

